A°. 1837. N°. 147.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 7 December.

PRUISSEN.

Berlijn, *4 December.* Men schrijft uit Kreuznach: Tot de gelukkige gebeurtenissen in het Rijnland behoort het spoedig opkomen der genees-krachtige bronnen te Kreuznach. Deze, eerst onder den Pruissischen schepter opgemerkte en tot haren tegenwoordigen toestand gebragte brom en iode houdende mineraalbronnen werden ook in den verleden zomer zeer sterk bezocht. Terwijl het getal der vreemdelingen aldaar in 1827 tot herstel van gezondheid gekomen, naauwlijks 100 bedroeg, steeg dit in het laatste saizoen op meer dan 1200.

Maagdenburg, *25 November.* Gisteren is de koninklijke concessie tot legging van eenen spoorweg over Köthen en Halle naar Leipzig hier aangekomen.

BRUNSWIJK.

De sinds den 20sten November tot eenen buitengewonen landdag hier vereenigde standenvergadering heeft, in hare zitting van den 22sten, het door eenen afgevaardigde, betrekkelijk het patent des Konings van Hanover van den 1sten November gedane voorstel, tot opneming der verklaring in het protokol: « dat de standen met volle vertrouwen van de hertogelijke regering verwachten, dat zij zoodanige, hare betrekkingen tot den Duitschen Bond overeenkomstige maatregelen nemen zal, als doelmatig schijnen zullen om de herstelling van den grondwettigen toestand in het Koningrijk Hanover te bewerkstelligen," eenstemmig aangenomen.

HANOVER.

Göttingen, *27 November.* Het getal der studenten aan onze hooge school bedraagt thans 909, onder welke drie vorstelijke en drie grafelijke personen. Van dit getal behooren er 522 aan ons koningrijk; 387 zijn vreemden. Vermoedelijk heeft echter de *Georgia Augusta* het verlies van zeven uitmuntenden hoogleeraren te vreezen, daar het even weinig te wachten is, dat zij van meening veranderen zullen als de Koning van de zijne. De studenten hebben hunne genegenheid jegens ~~de zeven professoren op eene wijze te kennen gegeven, die het ontwij-~~felbaar maakt, dat zij hunne wijze van zien volkomen deelen.

— Naar men verneemt, zou van wege de regering een schrijven aan alle Duitsche regeringen gerigt zijn, met verzoek om te verhoeden, dat voortaan in de aldaar uitkomende gecensureerde bladen ratiartikels verschijnen, wier inhoud van nadeelige werking op de openbare gezindheid en rust in het koningrijk Hanover mogt kunnen zijn.

BRAZILIË.

De regent van Brazilië, *Diego Antonio Feigo*, heeft, den 19den September, afstand van zijn regentschap gedaan, en der regering en den senaat zijn voornemen bekend gemaakt, om zich wegens zijne verzwakte gezondheid in de provincie St. Paul te gaan vestigen. *Pedro de Aranjo Lima* belastte zich provisioneel met den post, in afwachting van de benoeming eens nieuwen regents.

LONDEN, den 1sten December.

Gisteren avond heeft de heer *Slaney* in het Lagerhuis een voorstel gedaan, tot benoeming van een committé, ten einde onderzoek te doen naar den zedelijken en ligchamelijken toestand van de arme klassen in de groote steden des rijks, met oogmerk tot verbetering van derzelver opvoeding. De voorsteller schilderde dien toestand als zeer ongunstig af, en beriep zich daartoe op verschillende statistieke opgaven en berekeningen. Onder anderen b. v. leefde in Manchester een tiende deel der bevolking in kelders, ware onderaardsche holen; het aantal huisgezinnen, aldus in Liverpool levende, bedroeg 7505. De spreker beweerde, dat in de twintig jaren, tusschen 1810 en 1830, de misdaden in Engeland en Wallis verviervoudigd waren; in 1810 hadden dezelve 5,100, in 1832 20,000 bedragen, terwijl de bevolking slechts 30 ten honderd was vooruitgegaan. Hij scheen zulks ook vooral aan de vermeerdering van het gebruik van sterken drank toe te schrijven. In 1817 had dit gebruik 9,200,000 gallons beloopen, in 1827 was het tot het dubbel, en in 1837 tot 29 millioenen gallons geklommen. Van de zoogenaamde grove geestrijke drank mogt men rekenen, dat niet minder dan $1\frac{1}{2}$ gallon per hoofd des jaars op de geheele bevolking boven twaalfjarigen ouderdom kwam. Hierna stond hij stil bij den nog betrekkelijk zeer achterlijken staat van het schoolwezen hier te lande, zoodat zich in de groote fabrijksteden niet minder dan de helft der kinderen van de bevolking dier steden zonder opleiding hoegenaamd bevonden, terwijl de opleiding van de andere helft ter naauwernood genoemd mogt worden. In aanzienlijke fabrijken had men bevonden, dat van de jongens 49 ten honderd niet lezen konden, en 67 ten honderd derzelver naam niet konden schrijven; van de meisjes konden 57 ten honderd niet lezen, terwijl 88 ten honderd hare namen niet konden schrijven.

De minister *Russel* bewees hulde aan het doel en de wijze van voordragt van opgemeld voorstel, en beämde de meening van den heer *Slaney*, dat, wilde het parlement krachtdadig het onderwijs vermeerderen en verbeteren, zulks van de regering moest uitgaan. De minister scheen de zaak echter niet in den grond te hebben willen aangevat, op een oogenblik, dat het parlement met zoo vele gewigtige bezigheden bezet was. Hij sprak van de moeijelijkheid, om een stelsel van wetenschappelijk en burgerlijk onderwijs aan te nemen, hetwelk, met behoud van het godsdienstig gevoel, geene gezindheid kwetste; hoopte op de voorlichting van lord *Brougham*, « wiens naam met de zaak der opvoeding vereenzelvigd was," en eindigde met te verklaren, dat de regering het oog op deze aangelegenheden bepaald gevestigd hield.

De benoeming van een committé werd door het huis ingewilligd. — De ministeriële bladen meenen, dat de heer *Slaney* den staat der zedelijkheid hier te lande te donker voorgesteld hebbe; dat b. v. de dronkenschap niet buiten evenredigheid der bevolking is toegenomen; wel is waar, dat de cijfers zulks zouden doen vermoeden, doch meerder de sluikerij, welke in vroeger tijd had plaats gehad, had het schijnbaar minder cijfer in 1817 en 1827 opgeleverd.

In het hoogerhuis heeft lord *Brougham* gisteren avond aangekondigd, dat hij heden een voorstel zou doen ter bevordering van het onderwijs onder de bevolking van Engeland en Wallis.

— Het huis der Lords heeft Zaturdag avond het opvoedingsplan van den heer *Brougham* verder onderzocht, en daarop de wet voor de eerste reis gelezen. In het huis der Gemeenten heeft men zich wederom met verkiezings-petitiën bezig gehouden, onder welke zich eene bevond tegen de verkiezing van Sir *R. Peel*. Op eene aan lord *Russell* gerigte vraag, of onder het leger in Kanada desertie heerschte, antwoordde zijn lordschap, dat zulks in geenen deele het geval was, en dat het gouvernement voornemens was, alle poging tot insurrectie in Neder-Kanada te bedwingen. Vervolgens werd eene wet gelezen ten behoeve van de Iersche armen, waarvan op den 11den dezer de tweede lezing werd bepaald. Eerstdaags zal het gouvernement een voorstel doen ter betere regeling van de posterijen.

— Zaturdag heeft te Londen een zoo zware mist geheerscht, dat men des middags ten 12 ure op de straat niets heeft kunnen onderscheiden en de rijtuigen moesten blijven staan waar zij zich bevonden, terwijl niemand het waagde zich buiten 's huis te begeven.

PARIJS, den 1sten December.

Gisteren middag heeft men in den tuin der Tuilerien, op het oogenblik dat de Koning in den raad der ministers voorzat, een persoon gearresteerd, die een geladen pistool bij zich droeg. Door de bewaarders van het kasteel in handen der policie geleverd, heeft hij verklaard *Jean Aymé* te zijn geheeten, en dat zijn voornemen geweest was zich zelven het leven te benemen. Hij is vervolgens naar de prefectuur van policie vervoerd, waar hij door den heer *Delessert* een paar malen in verhoor is genomen. Het is een jong mensch van omtrent 22 jaren. Deze arrestatie heeft tot allerlei geruchten geleid; sommige liedenmerken intusschen op, dat dergelijke voorvallen zich bijna jaarlijks kort vóór de opening der wetgevende kamers, als eene noodzakelijke inleiding, vernieuwen.

Van den 3den December.

Extrakten uit Particuliere Brieven:

Alzoo tegenwoordig in het handelspubliek schier van niets anders dan van de reductie der rente sprake is, zal het niet onbelangrijk zijn nopens den staat der 5 pCts. en 3 pCts. renten iets naders te vernemen. Overeenkomstig het budget van 1838 beloopt de op het grootboek der 5 pCts. rente 140 millioen (2,800,000,000 fr kapitaal); waarvan 40 millioen volstrekt immobiel zijn. Van de overige 100 millioen zijn 20 millioen buiten koers gesteld, waarin huwelijksgiften, pupillen-gelden, enz. belegd zijn; de andere 80 millioen staan op de namen van 251,000 personen ingeschreven, van welke meer dan 60,000 in de jurisdictie van Parijs wonen. Wat de Parijsche bankiers en agenten betreft, waren op den 1sten Januarij 1837 slechts ongeveer 1 milioen frs. 5 pCts. renten op hunne namen ingeschreven. — De zaamgevatte som van de op het grootboek der nationale schuld ingeschreven 3 pCts. renten bedraagt

40 millioen, van welke 10 milloen volstrekt immobiel, 8 millioen het eigendom van onderscheiden openbare stichtingen, en 22 millioen op de namen van 31,000 verschillende personen ingeschreven. Op deze 22 millioen werkte tegenwoordig de geheele magt der amortisatiekas, daar zij de 5 pCts. renten niet meer durft op koopen, sedert zij het pari heeft overschreden.

— *Jean Aymé*, die eergisteren in den hof der Tuilerien, met een geladen pistool gewapend werd gevonden, is, zegt men, in eenen staat van verstandsverbijstering.

— Men spreekt alhier van een finantiëel ontwerp, hetwelk der Kamer zoude worden voorgedragen, waarmede men zou trachten het ontwerp der conversie te vervangen. Hetzelve zou niet de algeheele vernietiging van de amortisatiekas, maar eene groote beperking van derzelver handelingen ten doel hebben.

BRUSSEL.

De Belgische vertegenwoordigers hebben eene som van 400,000 fl. toegestaan voor het aandeel door het land bij te dragen in den herbouw van het paleis van justitie te Brussel. Van de 70 leden hebben er 30 zich tegen het toestaan dier som verklaard. Van den kant van sommige leden, onder anderen door den heer *Rodenbach*, werden eerst pogingen gedaan, om de hoogste regterlijke magt te Mechelen gevestigd te krijgen.

— Aan den spoorweg van Gent naar Brugge wordt thans met ijver gearbeid. — Uit Brussel schrijft men, dat het vervoer van koopmansgoederen over den weg van daar naar Antwerpen spoedig zal kunnen plaats hebben.

's GRAVENHAGE, den 4den December.

Heden zijn de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd geweest, en hebben, naar men verneemt, het ontwerp van wet, houdende wijzigingen in de in den jare 1830 vastgestelde transitoire bepalingen, bij de invoering der nieuwe wetgeving, benevens de ingekomen antwoorden der regering op de gemaakte bedenkingen, ten aanzien der begrootings-wetten, onderzocht. Reeds zijn in de afdeelingen onderzocht geworden de ontwerpen van wet, betrekkelijk de ligting der nationale militie voor den jare 1838, en tot verlenging der bestaande woelingswet gedurende dat jaar. Ten opzigte van de eerste dezer voordragten, heeft men voornamelijk in de afdeelingen aangedrongen op het bekomen van staatkundige mededeelingen, welke op de beoordeeling van het aanhangige omtwerp van invloed zouden kunnen zijn, op het ontslaan van meerdere der in dienst zijnde ligtingen van de nationale militie, op de vermindering van één man op de 500, in plaats van op de 300 zielen, en op de herziening van de wetgeving op dit stuk. Wat het eerste betreft, bragt men de bestaande noodzakelijkheid bij, om in het belang der schatkist tot eene vermindering der strijdkrachten over te gaan, waartoe men te eerder zou kunnen besluiten, omdat wij ons, bij de overeenkomst van Mei 1833 verbonden hadden geen oorlog te zullen voeren. Doch, aan den anderen kant, merkte men aan, dat, hoezeer men in dit gevoelen deelde, men den wensch aan de beslissing der hooge regering onderwierp, welke alleen op het standpunt was geplaatst, om met kennis van zaken de behoefte eener verdediging, waarvoor zij verantwoordelijk was, te oordeelen. Wat de vermindering van het contingent aangaat, waarvan velen hunne goedkeurende stem aan het ontwerp lieten afhangen, heeft men geoordeeld, dat deze wijziging gewis voor de ingezetenen hoogst aangenaam zou zijn, en ten bewijze zou strekken, dat de regering langzamerhand, en, voor zoo verre dit de zekerheid van den staat eenigzins toeliet, de strijdkrachten wenscht te verminderen, terwijl daardoor ook het ongerief zou worden weggenomen, hetwelk in vele gemeenten wordt bemerkt, dat, namelijk, alle geschikte manschappen, zonder uitzondering, tot de dienst behooren gedesigneerd te worden, waardoor de loting geheel vruchteloos wordt.

Betrekkelijk het ontwerp tot verlenging der wet, tot beteugeling van onrust en kwaadwilligheid, werd, onder anderen, aangemerkt, dat de omstandigheden de voortduring eener dusdanige exceptionele wet niet noodzakelijk maakten; dat hare verlenging eener vreemde houding naar buiten moest hebben, daar toch ons land te regt ter zake der goede gezindheid en het naleven van de wetten geroemd wordt, en dat het wenschelijker ware deze wet geheel of gedeeltelijk over te brengen in het verwacht wordend ontwerp van voorloopige wijzigingen in het bestaande strafregt.

— Eergisteren is alhier, in den ouderdom van ruim 79 jaren, overleden de heer *G. J. W. baron van Lamsweerde*, lid van den Raad van State, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, en lid der ridderschap van Gelderland.

Van den 5den December.

In de zitting der tweede Kamer van heden is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, tot daarstelling van wijzigingen in het tarief van in-, uit- en doorvoer, hetwelk aan de afdeelingen van November is verzonden.

— Is kennisgeving ontvangen, dat de heer *Quintus*, wegens het overlijden van zijnen zoon, en de heer *van Alphen*, ter zake van ongesteldheid, de zitting niet kunnen bijwonen. Mevrouw de weduwe *Hoynck van Papendrecht* geeft kennis van het overlijden van haren echtgenoot.

— Eenige verzoekschriften waaronder een van den heer *Scholten* en andere zich noemende afgescheidenen, worden aan de commissie verzonden.

Deze doet verslag bij monde van de heeren *Rengers*, *Frets*, *Vijfhuis* en *Star Busman* over:

1°. Een verzoekschrift van grondeigenaren in het arrondissement Leeuwarden, nopens de geregtelijke verdeeling des Rijks. — Ter griffie, drukken van het verslag.

2°. Van schippers in het arrondissement Dordrecht, die zich over hunnen aanslag in het patentregt en de personele belasting beklagen. — Ter griffie.

3°. Van zich noemende afgescheidenen uit *Utrecht*, *Gelderland* en *Noord Braband*, die zich beklagen over belemmeringen, welke zij in de uitoefening van de Godsdienst ondervinden, en over militaire inlegeringen, welke een en ander in strijd zoude zijn met de grondwet. — De commissie, overwegende, dat het voor de leden der kamer nuttig kon zijn, zich nader bekend te maken met klagten over afwijking van de grondwet, stelt voor, dit stuk ter griffie neder te leggen. — Aangenomen, mitsgaders het doen drukken van het verslag.

4°. Van ingezetenen te Monnikendam, enz. over de geregtelijke indeeling. — Ter griffie.

Niets meer aan de orde zijnde wordt de vergadering gescheiden.

ARNHEM, den 6den December.

Door den heer Burgemeester van Gorssel worden opgeroepen alle houders van blijken van Aandeel in de *Generale Recepis van Geldersche Schadevergoeding* ten name der gemeente *Almen*, om de hun deswege in 1814 uitgereikte Certificaten ter viséring aan te bieden voor 1°. Januarij 1838, en daarna hun aandeel in de opbrengst der verkochte effekten te ontvangen.

AMSTERDAM, den 5den December.

Beurs van 4 December.

Het plan van reductie der 5 pCt. wordt te Parijs bij het gouvernement ernstig in overweging genomen. Men gelooft algemeen, dat nog eenige tijd verloopen zal, voor dat iets beslist zal worden.

Fluctuatiën der prijzen:

Holland. In onze $2\frac{1}{2}$ pCt. was niet veel handel; à $53\frac{7}{16}$ à $\frac{3}{8}$ zijn eenige partijtjes afgegeven; 5 pCt. $101\frac{1}{2}$ à $\frac{9}{16}$ met geringe affaire; Kansbiljetten $22\frac{15}{16}$ gedaan; beide Syndicaats onveranderd, oud $93\frac{11}{16}$ à $\frac{3}{4}$; nieuwe $76\frac{5}{8}$; in oude aandeelen Handelmaatschappij slechts weinig variatie, tusschen $172\frac{3}{4}$ en $173\frac{1}{8}$ waren dezelve den geheelen beurstijd en bleven $172\frac{7}{8}$; 5 pCt. Oost-Indië 100 en $100\frac{1}{16}$ eenige postjes afgegeven, Spoorweg op Haarlem zonder handel, Rotterdam 119.

Spanje. Tot den prijs van $19\frac{13}{16}$ en $19\frac{7}{8}$ zijn eenige partijtjes Ardoins omgezet.

Rusland. Oude en nieuwe Russen onveranderd, $104\frac{3}{4}$ en 105; Roebels iets flaauwer en met $66\frac{7}{16}$ betaald.

Oostenrijk. Alle Oostenrijksche schuldbrieven goed te plaatsen; 5 pCt. Metalliek $100\frac{5}{8}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $57\frac{3}{8}$ gedaan; nieuwe Weener aandeelen à 717 eenige postjes afgegeven; Weener bank bij Goll 5 pCt. $102\frac{1}{4}$.

Brazilianen hebben heden hunne vooruitgaande beweging vervolgd, doordien dezelve zich te Londen eenige dagen vast gehouden hebben; geopend à $18\frac{1}{8}$, klom de koers allengs tot $79\frac{1}{4}$, en bleef op deze hoogte. *Columbia* bijna geheel zonder handel, $17\frac{7}{8}$ à 18; Peru $14\frac{5}{8}$ à $\frac{19}{16}$; nieuwe Mexicanen, $28\frac{1}{4}$ à 28; uitgestelde $10\frac{1}{8}$ en 10 gedaan.

Beurs van 5 December.

Over het algemeen is heden ter Beurs zeer weinig handel gedreven, en de prijzen zijn bijna als gisteren, uitgezonderd Braziliaansche, welke weder op nieuw gevraagd waren.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{5}{16}$ à $\frac{3}{8}$; 5 pCt. $101\frac{5}{8}$ à $\frac{9}{16}$; Kansbiljetten $22\frac{7}{8}$; oud Syndicaat $93\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$, in nieuwe geen handel; oude aandeelen Handelmaatschappij $172\frac{1}{4}$; 5 pCt. Oost-Indië $100\frac{1}{16}$ à $\frac{1}{8}$; in Haarlemmer Spoorweg geen handel, op Rotterdam a 119 afgegeven.

Spanje. Ardoins $19\frac{3}{4}$ à $\frac{13}{16}$; Passive 6 pCt.

Rusland. Oude Russen $104\frac{7}{8}$; nieuwe 105; Russen van 1831 en 1833 $96\frac{1}{2}$ a $\frac{5}{8}$; Roebels $66\frac{5}{16}$ a $\frac{3}{8}$.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek $100\frac{5}{8}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt $57\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{2}$.

Brazilië. Dit effekt opende à $78\frac{3}{4}$, viel tot $78\frac{1}{2}$, klom tot 79, hield zich eene poos daarop staande, steeg tot $79\frac{3}{4}$, en bleef $79\frac{1}{2}$.

Columbia. $17\frac{7}{8}$ a 18; Peru $14\frac{5}{8}$ bij zeer weinig affaire.

Mengelwerk.

Polder-reglement in Gelderland.

Er is wel geene provincie, die uit meer heterogene deelen is zamengesteld dan de provincie *Gelderland*. De *Veluwe* bestaat, buiten

haren vruchtbaren en aangenamen zoom, voor het grootste gedeelte uit onafzienbare heidevelden en uitgestrekte bosschen.

In het graafschap *Zutphen* vindt men bijna niets dan groote adellijke landgoederen, en verdeelde of onverdeelde marken.

Het kwartier van *Nijmegen* ligt tusschen *den Rijn* en *de Maas*, en wordt door *de Waal* en *de Linge* doorsneden; hierdoor is het geheel bedijkt en in polders ingedeeld; de eigendom is er meer verdeeld, de boer meer onafhankelijk, en de geërfde-dagen hebben den eigengeërfde reeds voor lang in staat gesteld, om zijne regten te kennen en te waarderen.

Aan deze verscheidenheid van grond en instellingen schrijf ik het toe, dat er zoo weinigen zijn, die de belangen van de geheele provincie kennen, en er daarentegen zoo velen gevonden worden, die weten wat voor hun distrikt nuttig en noodzakelijk zij.

Zoo heeft men in het arrondissement *Zutphen* het in het belang van de groote landbezitters nuttig geacht, de marken te verdeelen, terwijl men het op *de Veluwe* voor beter houdt, om de uitgestrekte heidevelden voor schapendriften en het afsteken van plaggen te laten liggen.

Daarentegen is men in het kwartier der polders noch met de heidevelden, noch met de zandverstuivingen, noch met de marken bekend, maar weet men, wat er gedaan moet worden, om het water te keeren en hetzelve te doen afloopen.

Van hier, dat men tot in het begin van deze eeuw in elk kwartier bijzondere Staten en gedeputeerde Staten gehad heeft, welke de finantiële en huishoudelijke aangelegenheden van het kwartier bestuurden en behartigden.

Van hier, dat bij de Staten van *Gelderland* geene dijkregten of reglementen op het bestuur der polders zijn vastgesteld, dan op voordragt van de Staten des kwartiers van *Nijmegen*, en na de consideratiën van de voorname dijkstoelen in hetzelve ingewonnen te hebben.

Wenschelijk ware het geweest, dat men dit in het oog gehouden, en tot het daarstellen van een polder-reglement de voordragten van de dijk- en polder-besturen afgewacht had.

Art. 222 van de grondwet geeft aan de dijk- en polder-besturen daartoe de magt, en indien zij het noodzakelijk geoordeeld hadden om in de laatst goedgekeurde reglementen eenige veranderingen voor te dragen, zouden zij zeker zulks gedaan hebben. Dan daaraan hadden zij geene behoefte; de ingelanden of geërfden waren met de oude instellingen en reglementen tevreden. *Publiciteit*, *eenvoudigheid* en *onkostbaarheid* waren toch de grondslagen van de administratie der polders.

De zettingen en rekeningen werden in het openbaar gedaan. De dag daartoe werd veertien dagen te voren behoorlijk afgekondigd. Ieder geërfde kon daarbij tegenwoordig zijn, en zijn belang doen kennen.

De administratie was eenvoudig en zonder omslag, zoo wel in de groote polders, als in de kleine (nu derde klasse). In de laatste kon een eenvoudig landman dezelve op zich nemen, zonder dat hij geld behoefde uit te geven, om de begrooting door een' commies van het provinciaal gouvernement te doen opmaken.

De administratie was niet kostbaar; alles werd publiek aanbesteed; de bezoldiging van de dijkgraven, heemraden en poldermeesters was gering, en in de kleine polders werden die posten bijna om niet, en alleen uit belangstelling in het welzijn van den polder, waargenomen.

Maar deze vooronderlijke instellingen moesten in het kwartier van *Nijmegen* vernietigd, en aan ons een reglement opgedrongen worden, dat aan niemand in het geheel beviel.

Een reglement, waardoor de verkregene regten worden verkort; waardoor het onderscheid tusschen vroon- of dijkrijen en dijkpligtige landen wordt weggenomen; waardoor de noodlijdende of calamiteuse polders met de welgestelde polders tegen hunnen wil worden vereenigd; een reglement, waardoor de vermogende eigenaars van de vruchtbare uiterwaarden ontheven worden van lasten en servituten welke nu op die gronden liggen.

Een reglement, dat op een beginsel gegrond is, hetwelk tweemaal, bij de Tweede Kamer der Staten Generaal is afgekeurd. Te weten: eerstelijk door de bijna eenparige verwerping van een ontwerp van wet, welke daarop gebouwd was, en daarna door de afschaffing van de wet van 1810, die daarop steunde. Een reglement, hetwelk door bijna alle gedeputeerden uit het kwartier van *Nijmegen*, door welken stand ook gekozen, is afgestemd, en dus nimmer bij de Staten van het kwartier van *Nijmegen* zoude zijn aangenomen, indien het kwartier op zich zelve gebleven, of eene afzonderlijke provincie geworden was.

Maar waarom is dan een reglement, dat zoo veel gebreken heeft en zoo in strijd is met het welzijn der polders, bij de Staten aangenomen? Hierop antwoord ik:

1°. Dat, uit hoofde van de bestanddeelen der provincie er vele Staatsleden gevonden worden, die niet genoegzaam met het stuk der polders bekend zijn, en die uit dien hoofde met den heer Gouverneur gestemd hebben, als geoordeeld moetende worden met de belangen van elk gedeelte der provincie bekend te zijn.

2°. Dat het reglement bij meerderheid van stemmen der Staatsleden is verworpen, en alleen door de concluderende stem van den Gouverneur als aangenomen is beschouwd.

Dank hebben de heeren Staatsleden HAVERKAMP, DE VIRIEU en VAN NISPEN VAN ZEVENAAR, dat zij ons *een overzigt en verslag*, *betreffende de gehoudene beraadslagingen wegens het polder-reglement in Gelderland*, *over een tijdvak van twaalf jaren*, gegeven hebben.

Daaruit zien wij, dat in de vergadering van de Staten van *Gelderland* van 7 October 1825 dit reglement in deliberatie is gebragt. Daarin lezen wij, pag. 8, dit merkwaardig besluit: «vervolgens: nadat onderscheidene heeren Staatsleden het woord gevoerd hadden, tot de stemming zijnde overgegaan, zoo hebben zich dertig leden, met *inbegrip van den heer Gouverneur*, vóór, en dertig andere zich tegen hetzelve verklaard; zijnde alzoo door des heeren Gouverneurs concluderende stem beslist, dat hetzelve is aangenomen, en, behoudens nadere redactie, aan de goedkeuring van den Koning onderworpen.

Het reglement is dus niet door de Staten aangenomen, maar alleen door de concluderende stem van den heer Gouverneur, die noch door de ridderschap, noch door de steden, noch door den landelijken stand verkozen is, en dus geen lid der Staten is, beslist dat het aangenomen is.

Het is dus geen reglement van de Staten, maar van den Gouverneur.

Hinc illae lacrymae.

X Y. Z.

Muntstelsel.

(Zie No. 145 van 2 December.)

De heer WARIN begeert eene onmiddellijke herziening, eene verbetering van ons muntstelsel; dat is, eene onderneming, die ons een aanzienlijk getal millioenen zou kosten. Met eenige juistheid te bepalen, of hoe veel de verwisseling onzer oude munt voor nieuwe volwigtige, op nagenoeg volwigtige, ons te staan zou komen, is eene volstrekte onmogelijkheid: men weet niet hoe veel oude munt er in het land aanwezig is; men weet niet hoe veel zij in waarde heeft geleden. Van vrij goeder zijde hoorden wij onlangs het nog aanwezige oude geld op ƒ 80,000,000 ramen, en het verlies, hetwelk deszelfs hervorming in volwigtige munt na zich slepen zou, op ƒ 20,000,000. Men neme hier in aanmerking, dat er bij de inwisseling der oude munt, welligt meer opdagen zal dan er van gouvernements-wege geslagen is. Toen KAREL EMANUËL IV van *Sardinië* de slechte munt, welk zijn vader in rampspoedige tijden had doen slaan, intrekken wilde, ontving hij er driemaal meer dan het gouvernement had vervaardigd. De Koning van *Pruissen* leed een gelijksoortig verlies, om eene gelijksoortige reden, toen hij, onder den naam van den jood EPHRAÏM, het slechte geld deed intrekken, hetwelk hij de Saxen gedwongen had te ontvangen, in den nood, waarin hem de zevenjarige oorlog gebragt had.

Nu vragen wij, waartoe thans eene zoo nadeelige operatie ondernomen? Is het genoegen van eene nieuwe, fraaije munt te gebruiken, zoo veel millioenen waard? Moeten wij, omdat men eenmaal goedgevonden heeft een decimaal stelsel aan te nemen, dat reeds zoo duur te staan gekomen is, dien kostbaren maatregel, vooral nu, in dit *status-quo*, voortzetten?

Men houde hier wel in het oog, dat de regering, nu of immer, volstrekt geen eigenbelang heeft, om zich tegen de verwisseling te verzetten; de regering zou er geen cent bij verliezen, zou er zelfs gedeeltelijk bij winnen, maar al de kosten zouden door de natie zelve worden gedragen. En wij herhalen onze vraag: waartoe de natie dat verlies opgelegd?

Wij wenschten wel, dat de heer WARIN, die doordrongen schijnt van de vrees voor onheilen, uit ons tegenwoordig muntwezen te duchten, die onheilen nader aangeduid, en tevens bepaaldelijk verklaard had, wat eigenlijk zijne begeerte is; namelijk, wat hij opzigtelijk het muntstelsel verlangt. Het onderwerp toch is, in ons oog, te gewigtig, om het door eenen persoon of eene commissie, buiten de natie om, te doen afhandelen.

In zijne nota van 1835 zegt de heer WARIN: altoos is het zeker, dat, door het daarstellen der gouden tienguldenstukken, het standaard-metaal van onze munt, hetwelk sinds langen tijd het zilver was, vervallen is, en het goud in de plaats is getreden, MET EENE VERMINDERING DER WAARDE VAN DEN GULDEN. Daar verklaart dus de heer WARIN bepaaldelijk, dat het goud ons standaard-metaal geworden is; en in zijne onlangs ingeleverde nota zegt hij: «nog is er geen stap gedaan, om door gemeen overleg van den Koning met de Staten-Generaal te beslissen, welke der beide metalen, het goud of het zilver, tot standaard der munt zal dienen." Hoe komt dit overeen met het vroeger gezegde?

Buitendien zouden wij vragen, wat wordt er met standaard-metaal bedoeld? Wil men een van beiden, het goud of het zilver afschaffen, of wil men beide behouden? In het laatste geval heeft de aanneming van het decimale stelsel eene bepaalde waarde voor de geldstukken noodzakelijk gemaakt. — Maar eene onveranderlijke verhouding tusschen het goud- en het zilvergeld te bepalen, ligt buiten het bereik

der wetgeving. Dit hangt af van verschillende omstandigheden. Wel hebben sommige gouvernementen dit voorbijgezien, toen zij hunne munten van verschillende metalen vervaardigden. Zij wilden iets wisselvalligs bepalen. In *Frankrijk* werd, voor 1785, het stuk goud, waaraan de wetten eene waarde van 24 livres toeschreven, geregeldelijk tegen 25 livres 8 stuivers verkocht. In *Engeland* had het tegenovergestelde plaats. In 1728 had de wisselkoers de relatieve waarde van fijn goud en fijn zilver in verhouding van 1—15¼ gebragt. Met een once goud kocht men 15¼ oncen zilver, en omgekeerd. Op dien voet werd de verhouding van gouden en zilveren munt bepaald; een once gemunt goud heette 3 pond 17 stuivers 10½ penning sterling, en 15¼ oncen gemunt zilver heetten eveneens 3 pond 17 stuivers 10½ penning sterling. Maar allengs werd het zilver meer gevraagd dan het goud: de smaak in verwerkt zilver nam toe; de handel op *Indië* breidde zich uit, en bezigde zilver bij voorkeur op goud, omdat in het Oosten het zilver in verhouding tot het goud meer waarde heeft dan in *Europa*; en tegen het einde van de vorige eeuw, was de relatieve waarde van het goud tot die van het zilver gelijk 1, is tot 14¾; zoodat de hoeveelheid zilver, die, gemunt, 3 pond 17 stuivers 10½ penning sterling waard was, versmolten, tegen 4 pond sterling in gouden munt kon worden verkocht.

«Het is zeker," zegt de heer WARIN, «dat sedert de wet van 1816 de in gebruik zijnde zilveren munt al gedurig in waarde vermindert, en verre beneden de waarde van den gouden standaard-gulden staat." Evenwel doet men hier te lande met 10 zilveren guldens hetzelfde als met het gouden tienguldenstuk. Voor zijn gouden tienguldenstuk bekomt men niets meer dan voor 10 zilveren guldens. Laten onze zilveren stukken hunne intrinsieke waarde niet meer hebben, — zoo lang zij daarvoor gelden, doen zij hetzelfde nut."

De heer WARIN, in de laatst overlegde nota, geeft zijne vrees te kennen voor het noodlottig oogenblik, wanneer het vertrouwen op de regering zal zijn verdwenen; het vertrouwen namelijk, dat de regering de slechte munt, met welke zij zelve zoo veel betaald heeft, zal intrekken en door goede munt zal doen vervangen."

Gelijk wij reeds aangemerkt hebben, is het verkeerd, zich de regering hier als partij voor te stellen; het verlies, hetwelk de hermunting kosten zal, moet in alle gevallen door de natie worden gedragen; eene belasting zal haar daartoe worden opgelegd; verkiest zij zich die te getroosten, ten einde volwigtig geld te hebben, en eenige individuen voordeelige speculatiën te laten verrigten, zoo is het de regering, ten ergste genomen, zeer onverschillig. Dat de regering nu met slechte munt betaalt, moet haar ook niet worden verweten, want zij ontvangt dezelfde slechte munt. Begeert men, dat zij voortaan in volwigtige munt betale, zoo moet men beginnen met haar volwigtige munt te geven. Ook begrijpen wij niet vanwaar «het noodlottige oogenblik, wanneer een ieder zal weigeren te ligte munt aan te nemen, terwijl er geen goede munt zal voorhanden zijn," zou komen. Onze gesnoeide oude gulden geldt, in het gebruik, evenveel als de nieuwe gerande, niet zoo zeer omdat men vertrouwt, dat de regering dien ouden gulden eerlang inwisselen zal, als omdat men weet, dat iedereen, en in de eerste plaats de regering, dien ontvangt. Zoo lang de regering dit doet, — en zonder onregt te plegen kan zij het nooit nalaten, — is het oude geld voor ons gebruik even goed als het nieuwe, en zien wij geene reden om een aanmerkelijk getal millioenen aan hermunting te besteden.

La calommie? Docteur!
Quae velut excusando exprobraret.

Eene Courant, — wij moeten ze nu wel noemen, want wij willen niet, dat iemand, een oogenblik slechts, eene andere zou kunnen verdenken —, de *Utrechtsche Courant* dan, die hare nommers geregeld met *aardigheden* en schelden tegen de *Arnhemsche Courant* afwisselt, behelst in haar nommer van den 4^den^ de volgende woorden:

«Zoo het al waar mogt wezen, dat de bedoelde heeren (wij) sommige hunner artikelen door de derde of vierde hand van *anti-Orangistische* Belgen ontvangen, enz.

Zoo het al waar mogt wezen . . . zou men niet denken, dat iemand deze beschuldiging tegen ons geopperd had, en dat de *Utrechtsche Courant dat* toch niet kon gelooven? — Walgelijk, inderdaad. Doch wij hebben hier geene woorden te verliezen. Dus:

Indien de *Utrechtsche Courant* weet, dat een dagblad of ander geschrift, of wie ook, onze Courant van eenige de minste gemeenschap met Belgen heeft beschuldigd, zoo noeme zij dat dagblad, geschrift of persoon; en wij zullen den laster terstond geregtelijk vervolgen.

Neemt *zij* de beschulding voor *hare* rekening, wij zullen terstond eene klagt tegen haar inleveren.

Kan zij niet noemen, of durft zij niet regtstreeks beschuldigen, zoo behoorde zij ten minste *Nederland* genoeg te kennen, om te weten, dat laffe, zijdelingsche aantijgingen, zelfs bij absolutisten en ministeriëlen, die geene ellendelingen zijn, verachting wekken en walg.

Zwijgt zij nu weder, of scheldt zij van nieuws, of belooft zij antwoord zonder dat te geven, of put zij haar *genie* met *alligators* uit, gelijk toen zij hare *allegorie* niet kon verdedigen, zoo oordeele een ieder — wij zeggen niet wat hij van hare bekwaamheid of haren smaak te denken hebbe, maar — of er nog mogelijkheid bestaat om eenige opregtheid, *iets* dat geene verachting verdient, in zoodanig blad te onderstellen.

Correspondentie.

Het artikel over de *Parodie der Arnhemsche lantarens op de verlichting* willen wij liever achterhouden, omdat het een louter plaatselijk belang betreft, waarover hier buitendien mondelings zoo sterk en zoo algemeen geklaagd wordt, dat eene schriftelijke klagt misschien overbodig zijn zou. Tot ons genoegen kunnen wij evenwel mededeelen, dat, naar wij vernemen, de stedelijke regering, in eene eerstvolgende raadsvergadering, zich met deze voor de openbare veiligheid en zedelijkheid belangrijke aangelegenheid bezig houden zal.

Waterhoogte voor Keulen.

3 December: 13 voet, 5½ duim.
4 December: 12 voet, 10 duim.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 5 Dec. 3 El 2 Palm 4 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 16 D.
Den 6 Dec. 3 El 0 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 19 D.

Advertentiën.

VERKOOPING VAN UITERWAARDEN,
gelegen te Hien en Dodewaard,
in de Neder-Betuwe.

De Notaris *W. S. G. T. POST*, residerende te *Eck en Wiel*, Kanton *Tiel*, zal, ten verzoeke der Eigenaren, op Donderdag den 4^den^ Janurij 1838, des voormiddags om elf ure, ten huize van den Logementhouder *L. J. ROESINK*, in den *Gouden Leeuw*, binnen de Stad *Tiel*, in perceelen en massa's, doen inzetten, en drie weken daarna, op Donderdag den 25sten Janurij 1838, terzelfder plaats en uur, definitief verkoopen, als volgt:

Bunders	Roeden	Ellen	
36 Bunders,	90 Roeden en	40 Ellen	Weiwaarden;
32 »	47 »	» 10 »	Rijswaarden;
3 »	37 »	» 50 »	Willigenpas;
	19 »	» 40 »	Rietbaan;
12 »	89 »	» 80 »	Zantplaat, en
	56 »	» 80 »	Water.
Zamen: 86 »	en 41 »		

Alle deze goederen zijn onder *Hien* en *Dodewaard* aan en bij den anderen gelegen — Er is van dezelve onlangs door een bevoegd Landmeter opmeting gedaan en eene kaart geformeerd, die ter visie ligt bij den Kastelein *ARENT VAN NEERBOS* in *den Engel* te *Hien*.

Inmiddels nader onderrigt te bekomen bij de Heeren *C. TAATS*, Burgemeester, en *J. E. SLINGERVOET*, particulier, beiden te *Dodewaard*.

---

† § † Te *Keppel*, in *den Gouden Leeuw*, zullen, op Dondedag den 14^den^ December 1837, des morgens ten 10 ure publiek worden verkocht, 66 stuks zware EIKENBOOMEN, benevens eenige zware SCHOTWILLIGEN en een aantal DENNENBOOMEN, onder den huize *Keppel*. Nader bij biljetten vermeld. Informatien bij den Rentmeester aldaar.

---

† § † ARNHEM. — De Gezigtkundige *MAGNUS MORIS* berigt het geëerde publiek, dat hij alhier te spreken of te ontbieden is bij den Heer *A. HULSTIJN*, in het Logement *den Arend*, van den 10^den^ tot den 15^den^ dezer, met een uitmuntend assortiment van GLAZEN, zoo wel in BRILLEN, gemonteerd in Goud, Zilver, Schildpad en fijn Staal, als voor alle GEZIGTKUNDIGE INSTUMEMTEN, en wat verder tot dit vak behoort.

---

† † § Bij *L. ROELOFSEN*, in de Ketelstraat te *Arnhem*, zijn te bekomen BESTE SPAANSCHE KASTANJES, alsmede VERSCHE ZWITSERSCHE KAAS. Verzoekt een iders gunst en recommandatie.

VERKOOPING VAN BOEKEN.

Op Dingsdag den 19^den^ December 1837 en volgende dagen, zal de Boekhandelaar *D. R. VAN WERMESKERKEN*, te *Tiel*, ten huize van den Heer *J. BRUNEN*, in *het Hollandsche Koffijhuis* aldaar, verkoopen:

Twee aanzienlijke en welgeconditioneerde VERZAMELINGEN VAN BOEKEN, in onderscheidene vakken van Wetenschap Kunst en Smaak, waaronder vele voorvoorname werken voorkomen, alsmede een extra fraaije TELESKOOP van J. v. D. BILDT, ATLASSEN, LANDKAARTEN, OPTICA, IVOREN DWARSFLUIT, PORTRETTEN, PLATEN enz. Alles Zaturdag en Maandag voor een ieder te zien. — De Catalogus is alom verzonden en mede te bekomen bij den Heer *W. BRAVE Jr.*, Boekhandelaar te *Amsterdam*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.